

การปฏิรูประบบวิจัยการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า Reformation of the Educational Research System of Thailand for the Next Decade*

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์*
Kriengsak Chareonwongsak

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มี วัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์เกี่ยวกับแนวทางปฏิรูประบบวิจัยด้านการศึกษาของไทยอย่างเป็นรูปธรรม ขอบเขตการศึกษาคครอบคลุมมิติระบบวิจัยการศึกษาทั้งฝั่งอุปสงค์และฝั่งอุปทาน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบายวิจัย (2) การกำหนดโจทย์วิจัย (3) การพัฒนานักวิจัย (4) การบริหารและจัดสรรทรัพยากร (5) การประเมินคุณภาพงานวิจัย และ (6) การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โครงการวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบสหวิธีการ โดยวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก และจัดประชุมปฏิบัติการ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มการอุดมศึกษา กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มการอาชีวศึกษา และกลุ่มในภาพรวม จากนั้นนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เพื่อพัฒนา ทบทวน และสรุปเป็น “ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบวิจัยการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า” 8 ประการ คือ (1) กำหนดให้ “วิจัยการศึกษา” เป็น “วาระยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศ” (2) จัดตั้ง “องค์กรวิจัยการศึกษาของประเทศ” (3) ใช้งานวิจัยเป็นฐานกำหนดนโยบาย ติดตาม และประเมินผลนโยบายการศึกษาของประเทศ (4) จัดสรรทุน/งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการระดมทุน/ทรัพยากรร่วมจากภาคีอื่น (5) พัฒนาศักยภาพนักวิจัยให้ได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง มีความก้าวหน้าในอาชีพนักวิจัย และดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถเข้าสู่เวทีวิจัย (6) พัฒนาระบบประเมินผลวิจัยเชิงบูรณาการ (7) สร้างกลไกงานวิจัยที่มีผลกระทบสูง สนองตรงต่อความต้องการใช้ประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ และ (8) พัฒนาระบบวิจัยแบบก้าวกระโดด

คำสำคัญ: วิจัยการศึกษา/ การกำหนดนโยบายวิจัยการศึกษา/ การกำหนดโจทย์วิจัยการศึกษาการพัฒนา นักวิจัยการศึกษาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรด้านวิจัยการศึกษา/ การประเมินคุณภาพงานวิจัยการศึกษา/ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยการศึกษา

* ศาสตราจารย์ ดร. ประจำสถาบันอนาคตเพื่อการศึกษา, นักวิชาการอาวุโส ของ Haward University

ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

Abstract

The aim of conducting this workshop is to provide strategic suggestions to concretely reform the educational research system of Thailand. The project encompassed the demand and the supply dimension within the research system which could be categorized into six elements; (1) Research policymaking, (2) Research topic/issue identification, (3) Researcher development, (4) Research resource allocation and management, (5) Research quality assessment and (6) Research utilization. The project used the qualitative method as part of a multidisciplinary approach in the form of document analysis, in-depth interview and by conducting the workshop. The workshop activity was executed by four specific divided groups which were the higher education, fundamental education, vocational education and overall education. The results of the workshop were analyzed using SWOT analysis as a revision and development and it was finally concluded into “the 8 strategies to develop the Thai educational research system for the next decade”. These consist of (1) promoting educational research as the national strategist research agenda, (2) establishing the national educational research organization, (3) basing educational research as the initiation of educational policy and the standard of its monitoring and evaluation process, (4) allocating loans and budgets for research efficiently along with increasing resources and fund raising from other associations, (5) progressively developing researcher’s competency to become specialists and attracting more experts to contribute in the research forum,(6) developing an integrative evaluation system for research, (7) creating a mechanism to originate research that will cause high impacts and serve the demand of all stakeholders and (8) developing breakthrough innovation in research.

Keywords: Educational Research system/ Educational Research Policymaking/ Educational Research Topic/ Issue Identification/ Educational Researcher Development/ Educational Research Resource Allocation and Management/ Educational Research Quality Assessment/ Educational Research Utilization.

บทนำ

ปัจจุบันแม้ว่ามีสถาบันการอุดมศึกษาจำนวนมากที่จัดการศึกษาในสาขาการศึกษา มีงานวิจัยทั้งในระดับปริญญาโทและงานวิจัยของนักวิจัยในสังกัด อีกทั้งหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่บริหารและดำเนินการทางการศึกษาและสถาบันวิจัยเอกชนที่ทำการวิจัยการศึกษา นอกจากนั้น ยังมีงานวิจัยเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการและเพื่อการขอเลื่อนคุณวุฒิของอาจารย์ในสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานต่างๆ จึงอาจกล่าวได้ว่า จำนวนชิ้นงานวิจัยในแวดวงการศึกษาจำนวนมาก แต่ระบบวิจัยการศึกษาของไทยยังประสบปัญหาอยู่หลายประการ โดยเฉพาะในมิติเชิงคุณภาพและการนำไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนปัญหาความไม่สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งผลทำให้ผลงานวิจัยการศึกษาจำนวนมากไม่ได้สร้างผลกระทบที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของประเทศเท่าที่ควร งานวิจัยจำนวนมากเป็นเพียงการวิจัยเพื่อวิจัยมิได้ถูกนำไปใช้ได้จริงในภาคปฏิบัติ จึงกลายเป็นค่าเสียโอกาสของประเทศที่ต้องสูญเสียไปในรูปของงบประมาณในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก

แม้ว่าที่ผ่านมามีหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมจัดการแก้ไข แต่ก็ต้องประสบกับสภาพปัญหาอันเนื่องมาจากการทำงานที่ขาดการบูรณาการประสานการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับผู้กำหนดโจทย์การวิจัย ชุมชนวิชาการของนักวิจัย หน่วยงานผู้จัดสรรทุนวิจัย หน่วยงานที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย รวมถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและประเมินผลงานวิจัย ประกอบกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ส่งผลทำให้ข้อมูลองค์ความรู้ต่างๆ มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว หากหน่วยงาน/

องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่ปรับเปลี่ยนให้มีการทำงานในเชิงรุกมากเพียงพอ ย่อมคาดได้ว่าองค์ความรู้ทางสายการศึกษาจะยิ่งก้าวไปสู่ภาวะที่วิกฤตมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

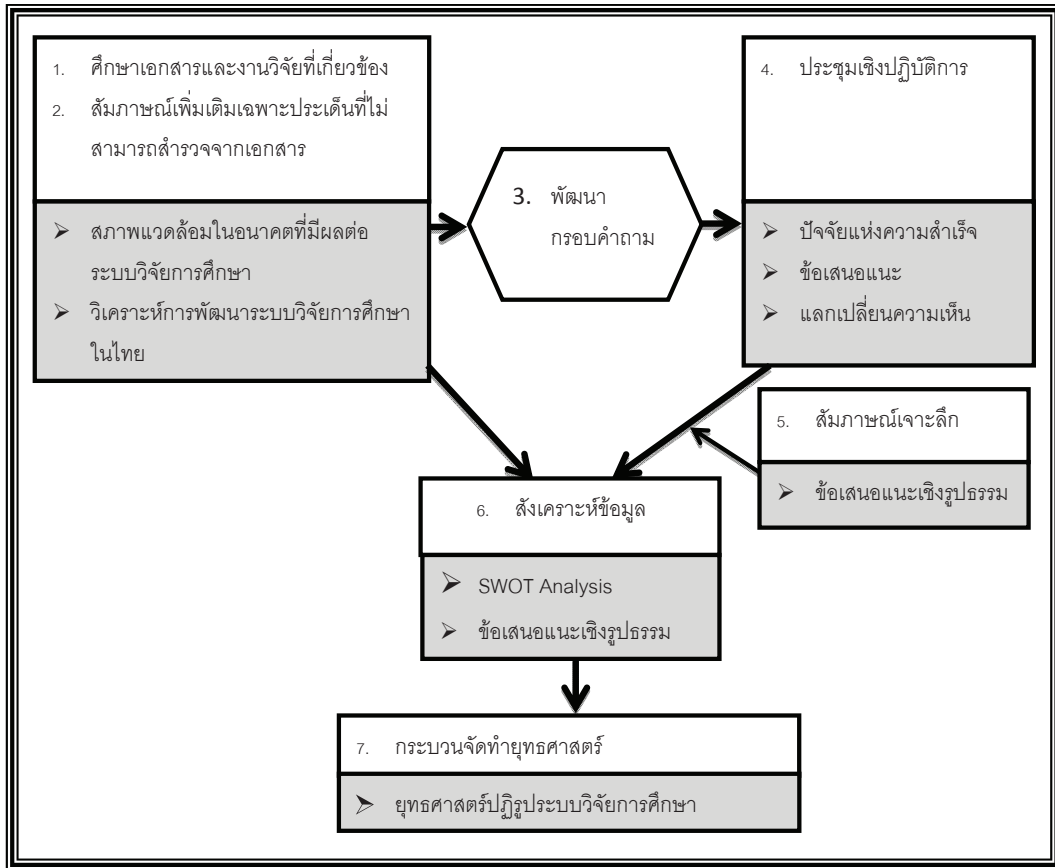
ด้วยเหตุดังกล่าว งานวิจัยชิ้นนี้ได้พยายามจัดทำข้อเสนอเชิงรูปธรรมเกี่ยวกับทิศทางและแนวทางปฏิรูประบบการวิจัยการศึกษาของประเทศที่ครบวงจรครอบคลุมตั้งแต่ประเด็นการกำหนดโจทย์วิจัย การพัฒนานักวิจัย การบริหารทรัพยากรเพื่อการวิจัย ประเมินคุณภาพงานวิจัย และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นกรอบให้หน่วยงานการวิจัยระดับนโยบายได้นำไปใช้ในการพัฒนาวางแผน และกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ระบบวิจัยการศึกษาของไทยในทศวรรษหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและภัยคุกคามต่อระบบวิจัยการศึกษาของประเทศไทย
2. นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางและแนวทางการปฏิรูประบบวิจัยการศึกษาของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม

วิธีการศึกษา

โครงการศึกษานี้ใช้กระบวนการศึกษาเชิงคุณภาพ “แบบสหวิธีการ” ได้แก่ การศึกษาจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภัยคุกคาม และนำไปสู่การสังเคราะห์และพัฒนารายการ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการวิจัยการศึกษาของประเทศไทย” มีขั้นตอนและวิธีการศึกษาดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

1. การศึกษา ทบทวน รวบรวม และสังเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับสถานการณ์วิจัยการศึกษาของไทย

1.2 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวโน้มสภาวะแวดล้อมภายนอกของระบบวิจัยการศึกษา

2. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติมเฉพาะในประเด็นที่การทบทวนวรรณกรรมไม่มีข้อมูลเพียงพอ หรือไม่มีแหล่งข้อมูลสนับสนุน เพื่อให้มีข้อมูลจัดทำกรอบคำถาม เพื่อใช้ในการประชุมปฏิบัติการ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร

ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในระดับคณบดี และนักวิจัยอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. การจัดทำกรอบคำถามในการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีเกณฑ์กำหนดกรอบคำถาม โดย (1) หลีกเลี่ยงกลุ่มคำถามหรือประเด็นที่ทราบกันอยู่แล้ว เช่น ปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งทางคณะผู้จัดทำได้จัดทำเป็นชุดข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับระบบวิจัยของไทยเอาไว้ (2) นำสู่ข้อเสนอแนะเชิงรูปธรรม และ (3) เป็นประเด็นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องถกเถียงวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะแนวทางร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญ

4. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อระดมความเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาระบบวิจัย การศึกษาเชิงบูรณาการ จัดประชุม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มอุดมศึกษา กลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มอาชีวศึกษา และกลุ่มภาพรวมซึ่งมีผู้เข้าร่วม 41 ท่าน เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ/ทรงคุณวุฒิจากองค์กร บริหารกลางการศึกษา องค์กรบริหารและจัดสรรทุน/ ทรัพยากรวิจัย องค์กร/สถาบันจัดการศึกษา องค์กร ภาควิชาหรือฝ่ายวิจัยการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้บริหาร นักยุทธศาสตร์ นักปฏิบัติการ นักวิชาการ และนักคิดเชิงสหวิทยาการที่มีประสบการณ์และ เกี่ยวข้องกับวิจัยการศึกษา

ผลการศึกษา

สภาวะแวดล้อมในอนาคตที่มีผลต่อระบบ วิจัยการศึกษา มี 5 ด้าน 10 แนวโน้ม ดังนี้ ด้านนโยบายภาครัฐ ได้แก่ (1) รัฐบาลมีนโยบายและ แนวทางสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยของประเทศ และ (2) นโยบายการศึกษาขาดความต่อเนื่อง ด้านศักยภาพ ได้แก่ (3) กระแสความนิยมการเป็นครู เพิ่มขึ้นในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา (4) การมีสถาบันวิจัย/ สถาบันวิชาการที่มีศักยภาพจำนวนมาก และ (5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพมีบทบาท จัดการศึกษามากขึ้น ด้านแรงกดดันทางการศึกษา ได้แก่ (6) กระแสเรียกร้องการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของประเทศ และ (7) สภาพการแข่งขันและการจัดอันดับทางการศึกษา ด้านแรงกดดันทาง เศรษฐกิจ ได้แก่ (8) การเกิดประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน และ (9) เศรษฐกิจมีความเปราะบาง และ ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ (10) ความก้าวหน้าด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศไร้พรมแดน

สรุปการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของระบบวิจัยการศึกษาไทย

จุดแข็งของระบบวิจัยการศึกษาไทยมี 7 ประการ ได้แก่ (1) ครู/อาจารย์และบุคลากรทางการ ศึกษาจำนวนมาก (2) การมีข้อกำหนดให้ครู คณาจารย์ นักศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาต้องทำ วิจัยบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาผลิตงานวิจัยเพื่อ ขอบตาแห่งทางวิชาการโดยใช้กระบวนการวิจัยขั้นสูง (3) การมีโครงการวิจัยและวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา ระบบวิจัยการศึกษาที่มีศักยภาพแต่ยังไม่ได้ถูก ขับเคลื่อนและพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลกระทบอย่าง เป็นรูปธรรม (4) การส่งเสริมและสนับสนุนการให้ทุน สนับสนุนการจัดทำโครงการวิจัยการศึกษาอย่าง กว้างขวาง (5) การมีเครือข่ายวิจัยที่มีศักยภาพ กระจายทั่วประเทศ และ (6) การส่งเสริมและ สนับสนุนการจดทรัพย์สินทางปัญญาในแวดวง การศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา

ในขณะที่มีจุดอ่อน 22 ประการ ได้แก่ (1) การกำหนดโจทย์วิจัยขาดความชัดเจนและเป็นเอกภาพ ทำให้ผลงานวิจัยเกิดผลกระทบน้อย และไม่สอดคล้องกับเป้าหมายพัฒนาการศึกษา ภาพรวม (2) งานวิจัยขาดการบูรณาการร่วมกับ ศาสตร์/สาขาอื่น (3) ขาดแคลนงานวิจัยเชิงรุกเพื่อ เตรียมพร้อมสู่อนาคต (4) งานวิจัยส่วนใหญ่เป็น งานวิจัยเชิงปริมาณ แต่งานวิจัยเชิงคุณภาพ ยังขาดคุณภาพและไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร (5) การขาดแคลนนักวิจัยที่มีคุณภาพ (6) นักวิจัย ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานเต็มเวลา (7) นักวิจัยขาดทักษะ ทำงานเป็นทีม (8) การพัฒนานักวิจัยยังมีความจำกัด ทั้งด้านคุณภาพ ไม่ทั่วถึง และไม่ต่อเนื่อง

(9) การจัดสรรงบประมาณวิจัยการศึกษา มีหลายช่องทางกระจาย ทำให้ยากต่อการจัดทิศทาง การวิจัยในภาพรวม (10) งบประมาณ/ทุนวิจัย การศึกษายังไม่ได้ถูกจัดสรรมากเพียงพอที่จะทำให้ เกิดผลกระทบสำคัญ (11) การกำหนดนิยามของ ประเภทวิจัยไม่ชัดเจน ทำให้ใช้งบผิดประเภทและ ขาดประสิทธิภาพ (12) การจัดสรรทุนวิจัยยังไม่ได้มี การแข่งขันเพียงพอเพื่อให้ได้องค์กรหรือบุคคลที่มี ความสามารถมาดำเนินการวิจัย (13) การจัดสรรงบประมาณ/ทุนวิจัยส่วนใหญ่มาจากภาครัฐ ในขณะที่ ภาคส่วนอื่นมีน้อยมาก (14) การจัดสรรงบ/ทุนส่วน ผลตอบแทนนักวิจัยไม่จูงใจ (15) โครงสร้างพื้นฐาน ด้านข้อมูลสถิติสนับสนุนวิจัยยังไม่เอื้อต่อการ ใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ (16) สถาบันวิจัยเอกชนและ สถาบันวิชาการที่สังกัดในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในศาสตร์ สาขาอื่นยังไม่ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมให้ เข้าร่วมวิจัยการศึกษาเท่าที่ควร (17) เครือข่ายวิจัย การศึกษายังไม่เข้มแข็ง (18) งานวิจัยถูกประเมินผล ตามโครงสร้างรายงานวิจัยหรือข้อเสนอโครงการ (TOR) มากกว่าประเมินด้านคุณภาพและผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (19) การประเมินผลงานวิจัยอาจมีผล ประโยชน์ทับซ้อน (20) หน่วยผลิตและหน่วยใช้ ประโยชน์จากงานวิจัย (21) ขาดการเชื่อมต่อการ เข้าถึงผลงานวิจัยมีความจำกัด และ (22) ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนางานวิจัย ที่มีศักยภาพจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

โอกาส 7 ประการ ได้แก่ (1) รัฐบาลมี นโยบายและแนวทางสนับสนุนส่งเสริมด้านการวิจัย ของประเทศ (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี บทบาทมีส่วนร่วมด้านการศึกษาและเรียนรู้ของชุมชน เพิ่มขึ้นกระแสนี้เรียกร้องให้พัฒนาคุณภาพจัดการศึกษา ของประเทศ (3) การจัดอันดับสถาบันจัดการศึกษา ในระดับภูมิภาคและเวทีโลกที่มีองค์ประกอบตัวชี้วัด ด้านวิจัย (4) การเกิดขึ้นของประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียนตัวอย่างจากต่างประเทศที่มีการพัฒนาระบบ วิจัยการศึกษาที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพ การจัดการศึกษาได้สำเร็จ (5) ความก้าวหน้าด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) คณะศึกษาศาสตร์เป็นที่ นิยมดึงดูดของนักเรียนที่ผลการเรียนในระดับแนวใน หน้าช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาและ (7) มีสถาบันวิจัย/ วิชาการในไทยที่มีศักยภาพจำนวนมาก

ภัยคุกคาม 4 ประการได้แก่ (1) สถาบัน อุดมศึกษาเปิดสอนหลักสูตร/สาขาเชิงสหวิทยาการ มากขึ้น (2) ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายการศึกษา เนื่องจากการเปลี่ยนรัฐบาลและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ (3) รัฐบาลที่ผ่านมาให้ความสำคัญและสนใจด้านวิจัยด้านเศรษฐกิจและพาณิชย์ เป็นหลัก สภาพความผันผวนทางเศรษฐกิจ และ (4) สภาพการแข่งขันในตลาดการศึกษาที่เพิ่มขึ้น ทำให้สถาบันจัดการศึกษาให้ความสำคัญต่อการกิจ ที่ทำให้สามารถอยู่รอดและแข่งขันได้

ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการวิจัยการศึกษาใน ทศวรรษหน้าการพัฒนายุทธศาสตร์วิเคราะห์บน พื้นฐานข้อมูลในอดีต สถานะปัจจุบัน และแนวโน้ม อนาคต ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์และวิเคราะห์ ข้อมูลจาก (1) สภาวะแวดล้อมในอนาคตที่มีผลต่อ ระบบวิจัยการศึกษา (2) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการ พัฒนาระบบวิจัยการศึกษาของประเทศไทย (3) ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ (4) การสัมภาษณ์เชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทาง ปฏิรูประบบวิจัยการศึกษาไทย และ (5) การวิเคราะห์ SWOT มี 8 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การกำหนดให้ “วิจัย การศึกษา” เป็น “วาระยุทธศาสตร์การวิจัยของ ประเทศ”

1) กำหนดให้ “วิจัยการศึกษา” เป็นยุทธศาสตร์การวิจัยที่สำคัญ 1 ใน 3 อันดับแรก ของประเทศอย่างน้อย 10 ปีติดต่อกัน โดยการ

ให้ความสำคัญต่อการวิจัยการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามกรอบนโยบายวิจัยของชาติวาระละ 5 ปี ติดกัน 2 วาระ เพื่อดำเนินการได้อย่างเห็นผล

2) ผู้นำประเทศกำหนดให้การลงทุน และพัฒนาระบบวิจัยการศึกษาของประเทศเป็นวาระเร่งด่วน ให้นายกรัฐมนตรีประกาศและผลักดัน การวิจัยการศึกษาเป็นวาระวิจัยของประเทศที่กำหนด เป็นแผนวาระเร่งด่วน และจัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรสนับสนุนอย่างเต็มที่

3) จัดสรรทุน/งบประมาณ และ ทรัพยากรวิจัยการศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน เช่น กำหนดสัดส่วนงบประมาณวิจัยการศึกษาอย่างชัดเจน โดยช่วง 10 ปีแรก โดยจัดสรรงบประมาณและ ทุนวิจัยจำนวนมากที่ทำให้เกิดโครงการวิจัยในประเด็น ที่จำเป็นและมีผลกระทบในวงกว้าง

4) จัดทำโครงการวิจัยต้นแบบ “พัฒนาการศึกษาในประเด็นที่จำเป็นเร่งด่วนที่สุด” เพื่อให้เห็นผลงานเชิงประจักษ์ เน้นประเด็นวิจัยที่มี ผลกระทบสูงต่อการพัฒนาการศึกษาไทยอาจ 2-3 โครงการ เร่งทำเสร็จใน 6 เดือน - 1 ปี เพื่อสร้าง ผลงานและผลกระทบวงกว้างเห็นผลในเชิงประจักษ์

5) กำหนดชุดโจทย์วิจัยเร่งด่วนมุ่งเป้า ที่มีผลกระทบสูงและระยะเวลาการดำเนินการที่ ชัดเจน ซึ่งเป็นโจทย์วิจัยที่สำคัญที่ต้องผลักดันให้ ดำเนินการให้เสร็จสิ้น โดยสร้างเกณฑ์เพื่อเลือก ขอบเขตของการวิจัยที่มีโอกาสกระทบต่อการพัฒนา ด้านการศึกษาของประเทศ และเชื่อมโยงกับผล กระทบด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม โดยกำหนด กรอบระยะเวลาการวิจัยที่ชัดเจน

6) กำหนดโจทย์วิจัยที่จำเป็นต่อการ พัฒนาการศึกษาระดับชาติ ต่อยอดจากแผนนำทาง วิจัยการศึกษา 2553-2562 ในส่วนของวาระการวิจัย แห่งชาติ สาขาการศึกษา โครงการจัดทำแนวทางการนำวาระการวิจัยแห่งชาติ ด้านการศึกษา 2554-

2562 สู่การปฏิบัติ และโครงการสัญญาเพื่อจัดทำ กรอบการวิจัยการศึกษาของประเทศที่หน่วยที่ เกี่ยวข้องกับการวิจัยมีส่วนร่วม

2. ยุทธศาสตร์การจัดตั้ง “องค์กรวิจัยการ ศึกษาของประเทศ”

องค์กรวิจัยการศึกษาของประเทศเป็น องค์กรของรัฐที่มีส่วนราชการจัดตั้งขึ้นโดยตรงเป็น พระราชบัญญัติมีโครงสร้างองค์กรและการบริหาร ที่คล่องตัวตอบสนองต่อเป้าหมายวิจัยการศึกษาและ จัดการความรู้เพื่อนำไปพัฒนาระบบการศึกษาไทย (หน่วยงานที่พอเทียบเคียงที่ใช้เป็นต้นแบบคือ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ที่สนับสนุน วิจัยด้านสาธารณสุข)

พันธกิจหลัก กำหนดทิศทาง นโยบาย โจทย์วิจัย พัฒนานโยบาย และยุทธศาสตร์ด้านวิจัย การศึกษาของประเทศ

- สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ และ นวัตกรรมเพื่อประยุกต์ใช้ในระบบการศึกษา

- สนับสนุนงานวิจัยระดับประเทศที่ สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ

- ประสานงานระหว่างหน่วยงานวิจัย ต่างๆ ที่เป็นกลุ่มงานวิจัยที่อยู่ภายใต้โครงสร้างการ วิจัยการศึกษาระดับชาติ เพื่อให้การวิจัยมีความชัดเจน และไปในทิศทางเดียวกัน

- พัฒนานักวิจัยและโครงสร้างพื้นฐาน ที่จำเป็นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการวิจัยการศึกษาของ ประเทศ

- จัดการความรู้ด้านการศึกษาให้มีการ เผยแพร่และใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

กลยุทธ์

1) ผลักดันให้เกิดการดำเนินการจัดตั้ง องค์กรและคณะกรรมการในช่วงที่มีคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ (คสช.)

2) คัดสรรคณะกรรมการวิจัยการศึกษา เป็นผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จากคณะกรรมการหลักทั้ง 5 ของกระทรวงศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานประมาณและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ดูแลนโยบาย กำหนดทิศทาง ดำเนินยุทธศาสตร์/แผนวิจัยระบบการศึกษา และสนับสนุนงบประมาณ/ทรัพยากรที่สอดคล้องกัน

3. ยุทธศาสตร์ใช้งานวิจัยเป็นฐานกำหนดนโยบาย ติดตาม และประเมินผลนโยบายการศึกษาของประเทศ

1) พัฒนางานวิจัยเชิงนโยบายการศึกษาของประเทศเป็นระบบ กำหนดให้ต้องทำวิจัยตัวนโยบายตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อคาดการณ์และประเมินผลกระทบว่า จำเป็น คุ่มค่า และเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย และทำวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลกระทบของนโยบาย และกำหนดให้นำผลวิจัยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อใช้พิจารณาในการตัดสินใจเชิงนโยบาย และเสนอต่อสำนักงบประมาณเพื่อใช้พิจารณาจัดสรรงบประมาณ

2) กำหนดสัดส่วนงบประมาณเพื่อติดตามและประเมินผลนโยบายการศึกษาอย่างชัดเจน เช่น กำหนดให้อยู่ในช่วงร้อยละ 0.26-0.5 ของงบประมาณกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้ทำวิจัยติดตามและประเมินนโยบายการศึกษาทุกนโยบาย

3) พัฒนาโครงสร้างสถิติข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการวิจัยเชิงนโยบาย พัฒนาฐานข้อมูลทุติยภูมิเพื่อใช้วิเคราะห์และเปรียบเทียบในการทำวิจัยเชิงนโยบาย โดยสำรวจความจำเป็นและความต้องการข้อมูล พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศและเก็บอย่างต่อเนื่อง

4) สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เห็นความสำคัญและยอมรับการใช้งานวิจัยเป็นฐาน การพัฒนากลุ่มผู้บริหารและนักวิชาการในหน่วยงาน/องค์กรทางการศึกษา ให้เห็นคุณค่าและตระหนักถึงการนำงานวิจัยมาใช้กำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษา

4. ยุทธศาสตร์จัดสรรทุน/งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการระดมทุน/ทรัพยากรร่วมจากภาคีอื่น

1) จัดสรรทุน/งบประมาณวิจัยที่อ้างอิงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยการศึกษา ระดับชาติ เพื่อให้ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยการศึกษามีทรัพยากรสนับสนุนเพียงพอ และการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางและเป้าหมายของการวิจัยการศึกษาของชาติ

2) กำหนดสัดส่วนทุน/งบประมาณ/การลงทุนเพื่อวิจัยการศึกษาที่แบ่งแยกเป็นส่วนต่างๆ (Segmentation) ให้เป็นกรอบชัดเจนขึ้น ได้แก่ สัดส่วนงบประมาณระหว่าง

- การวิจัยพื้นฐาน วิจัยเชิงประยุกต์ และวิจัยเชิงสร้างสรรค์ที่มีความเสี่ยงแต่ส่งผลกระทบสูง ฯลฯ

- การศึกษาด้านการอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษานอกระบบ

- การใช้ประโยชน์ในระดับประเทศ ระดับพื้นที่ ระดับองค์กร หรือระดับบุคคล

- ภาครัฐ องค์กรในกำกับของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม

- การสร้าง/พัฒนานักวิจัย หรือ การได้อรรถความรู้ในการพัฒนาการศึกษาชาติ เป็นต้น

3) จัดสรรงบประมาณที่มีการแบ่งแยกประเภทที่ชัดเจน เช่น ใช้งบประมาณในการจัดทำโครงการวิจัย การจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ ค่าบำรุงรักษา การพัฒนาฐานข้อมูล การพัฒนานักวิจัย ฯลฯ เพื่อให้การใช้้งบมีความชัดเจน มีประสิทธิภาพ ไม่เป็นช่องทางที่ทำให้เกิดการใช้งบผิดประเภท

4) จัดสรรทุนวิจัยที่มีการพิจารณาและอนุมัติที่มีความรวดเร็วมากขึ้น

5) จัดสรรทุน/งบประมาณให้แต่ละโครงการวิจัยที่มากพอที่จะทำงานวิจัยได้มีคุณภาพ และสามารถแข่งขันกับตลาดวิจัยได้

6) ระดมงบประมาณ/ทรัพยากรเพื่อการวิจัยจากภาคส่วนอื่น เช่น องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิจัยต่างประเทศ องค์กรกลางระหว่างประเทศ หรือภาคประชาสังคม ฯลฯ

5. ยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพนักวิจัยให้ได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง มีความก้าวหน้าในอาชีพวิจัย และดึงดูดผู้มีความรู้ความสามารถสู่เวทีวิจัยการศึกษา

1) พัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพของครู อาจารย์และบุคลากรในระบบการศึกษา ให้มี “สายงานสอน” และ “สายงานวิจัย” ที่ชัดเจน

2) พัฒนาระเบียบการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาที่เอื้อต่อการทำวิจัย เชิงบูรณาการ กำหนดสัดส่วนการมีส่วนร่วมในผลงานวิจัยที่น่าพอใจและกระตุ้นให้วิจัยเชิงบูรณาการ

3) พัฒนาและดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยการศึกษา สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอบรมวิธีวิจัยระยะสั้น โดยต่อยอดจากผลวิจัยเรื่อง “มโนทัศน์ที่ตลาดเคลื่อนใน การวิจัยการศึกษา สู่ภาคปฏิบัติ” ที่ได้พัฒนาหลักสูตรต้นแบบไว้แล้ว ให้เกิดขึ้นในภาคปฏิบัติจริง โดยมีแม่ข่ายของเครือข่ายวิจัยการศึกษา 12 แห่ง เป็นแกนหลักนำร่องและขยายสู่มหาวิทยาลัยอื่น

4) พัฒนารีวิววิจัยเชิงคุณภาพในสาขาการศึกษาที่ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับและสร้างผลกระทบสูงต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยพัฒนาองค์ความรู้และวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ขยายผลสู่การพัฒนาเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีคณะศึกษาศาสตร์ และหลักสูตรฝึกอบรมนักวิจัยและบุคลากรวิจัยที่ได้มาตรฐาน และสนับสนุนและส่งเสริมการจัดทำโครงการวิจัยเชิงคุณภาพสาขาการศึกษาที่เกิดผลกระทบสูงต่อการศึกษา

5) บ่มเพาะให้คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ทั่วประเทศเป็นศูนย์กลางชุมชนด้านวิจัยการศึกษา สร้างความเข้มแข็งให้แม่ข่ายของเครือข่ายวิจัย 12 แห่ง ที่ วช. สนับสนุนช่วง พ.ศ. 2548-2551 โดย วช. และ สกว. ยังมีบทบาทสนับสนุนงบประมาณ/ทรัพยากรบางส่วน และสมาชิกเครือข่ายสมทบงบประมาณและทรัพยากรบางส่วน พัฒนาระบบข้อมูลและการติดต่อสื่อสารภายในและระหว่างเครือข่าย และส่งเสริมจัดกิจกรรมวิจัยที่ให้ประโยชน์แก่สมาชิกอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

6) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบสอนด้านการวิจัยที่มีคุณภาพสูงในคณะศึกษาศาสตร์ พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนด้านการวิจัยที่มีคุณภาพ เพิ่มมาตรฐานการทำวิทยานิพนธ์ พัฒนาศักยภาพของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้นักศึกษาเป็นผู้ช่วยนักวิจัยในโครงการวิจัยของอาจารย์ และให้นักศึกษาเข้าร่วมเวทีวิจัยต่างๆ

7) พัฒนาระบบข้อมูลนักวิจัยตามประเด็นความเชี่ยวชาญ พัฒนาระบบข้อมูลที่ให้ข้อมูลถึงคุณสมบัติของผู้วิจัยหรือหน่วยวิจัยตามความเชี่ยวชาญ เช่น การวิจัยด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การสอน การประเมินนโยบาย/ความคุ้มค่าของนโยบายจัดการศึกษา ฯลฯ

8) พัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่สู่นักวิจัยอาชีพ สนับสนุนและส่งเสริมโครงการให้ทุนส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่สาขาการศึกษา ดังตัวอย่างการให้ทุนพัฒนานักวิจัยตามศักยภาพและพัฒนาฝีมืออาชีพ ดังที่ สกว. ดำเนินการ และกำหนดเกณฑ์ให้ทุนวิจัยที่ระบุเงื่อนไขว่า ต้องมีสัดส่วนจำนวนนักวิจัยอาวุโสและนักวิจัยรุ่นใหม่ เช่น มีสัดส่วนนักวิจัยอาวุโส: นักวิจัยรุ่นใหม่ 40: 60 เป็นต้น

9) ดึงดูดหน่วยผลิตงานวิจัยที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่เวทีวิจัยการศึกษา กำหนดงบฯ/ทุนวิจัยที่น่าพอใจและสามารถแข่งขันกับโครงการวิจัยในศาสตร์/สาขาอื่น เพื่อจูงใจให้นักวิจัยและสถาบันวิจัยในสาขาอื่นที่มีศักยภาพ เข้าสู่เวทีวิจัยการศึกษา และ ผลักดัน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์ ให้ทำโครงการวิจัยการศึกษาเชิงบูรณาการร่วมกับศาสตร์สาขาอื่น

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประเมินผลวิจัยเชิงบูรณาการ

1) พัฒนาเกณฑ์ ดัชนีชี้วัด และแนวทางการประเมินผลงานวิจัยในทุกหน่วยวิจัยที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบประเมินผล 4 ส่วนเป็นระบบ ได้แก่ หน่วยงานนโยบายและกำหนดโจทย์ หน่วยบริหาร และจัดสรรทุน/ทรัพยากร หน่วยปฏิบัติ/หน่วยผลิตงานวิจัย และผู้ใช้ประโยชน์/ได้รับผลกระทบ

2) สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ประเมินผลวิจัยในงานวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ประเมินผลงานวิจัย ได้รับความรู้และมีประสบการณ์ในการประเมินผลที่ได้มาตรฐานผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การจัดฝึกอบรม การจัดทำคู่มือ เป็นต้น และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

7. ยุทธศาสตร์สร้างกลไกงานวิจัยที่มีผลกระทบสูงสนองตรงต่อความต้องการใช้ประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

1) จัดทำบัญชีหัวข้อวิจัยการศึกษา กระจายสู่หน่วยงานนโยบาย หน่วยจัดสรรทุนวิจัย และหน่วยปฏิบัติการจัดกลุ่มหัวข้อ/โจทย์วิจัยที่มีขนาดโครงการต่างกันให้เหมาะสมในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

2) พัฒนาระบบประเมินผลการวิจัยทั้งระบบ จัดทำเกณฑ์และแนวทางประเมินที่ชัดเจน ใน 4 กลุ่มผู้ประเมิน ได้แก่ ระบบประเมินผลโดยหน่วยงานนโยบายและกำหนดโจทย์ หน่วยบริหารและจัดสรรทุน/ทรัพยากร หน่วยปฏิบัติการ/หน่วยผลิตงานวิจัย และหน่วยผู้ใช้ประโยชน์

3) พัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลงานวิจัยการศึกษาที่เชื่อมต่อทั้งระบบ กำหนดภารกิจบทบาทของหน่วยผลิตงานวิจัยในทุกองค์กร/สถาบัน ให้มีการกิจรับผิชอบนำผลงานวิจัยทุกชิ้นเก็บสู่ฐานข้อมูลกลางเป็นเอกสารดิจิทัลหรืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม และพัฒนาระบบสืบค้นที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งาน และพัฒนาระบบบริการที่ผู้ใช้สื่อสารกับนักวิจัยได้

4) สังเคราะห์องค์ความรู้ในลักษณะพร้อมใช้สำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ สร้างกลไกสนับสนุนให้มีช่องทางและสื่อหลากหลาย โดยนำผลวิจัยไปย่อย สังเคราะห์ และจัดทำในรูปแบบที่เข้าใจง่าย ตรงกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง คนในชุมชน ผู้ประกอบการ ฯลฯ

5) พัฒนาเครือข่ายจัดการความรู้จาก การใช้จากผลวิจัยสู่ระดับพื้นที่ สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายจัดการความรู้จากงานวิจัยสู่กลุ่มต่างๆ เช่น สร้างพันธมิตรร่วมกับอาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา/มหาวิทยาลัย/สถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประชาชน

6) ให้ความรู้เรื่องสิทธิบัตรและทรัพย์สินทางปัญญา การพัฒนาระบบสนับสนุนการจดสิทธิบัตรและการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาในงานวิจัยสาขาการศึกษา แก่นักวิจัยและบุคลากรวิจัยการศึกษา

8. ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการวิจัยแบบก้าวกระโดด

1) กระจายความรับผิดชอบวิจัยตามจุดแกร่งของหน่วยผลิตงานวิจัย กำหนดโจทย์วิจัยสำคัญที่จำเป็นเร่งด่วนที่ต้องทำใน 1-2 ปีนี้ และกระจายความรับผิดชอบวิจัยให้หน่วยผลิตงานวิจัยที่มีศักยภาพและความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา เป็นผู้ดำเนินการวิจัย และจัดสรรงบประมาณ/ทรัพยากรแบบเจาะจงไปสู่หน่วยผลิตงานวิจัยตามความเชี่ยวชาญ

2) สรรหานักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ให้เข้ามาทำวิจัยในประเทศเร่งด่วน เชิญผู้เชี่ยวชาญจากศาสตร์สาขาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ เข้ามาทำวิจัยหรือเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยในระยะสั้น (6 เดือน-1 ปี) ในประเทศที่จำเป็นเร่งด่วน

3) พัฒนาเครือข่ายวิจัยร่วมกับองค์กร/สถาบันวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิจัยการศึกษาในต่างประเทศสร้างความร่วมมือด้านวิจัยกับองค์กร/สถาบันวิจัย/มหาวิทยาลัยที่มีคณะศึกษาศาสตร์ระดับชั้นนำของโลก หรือประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีศักยภาพวิจัยการศึกษา เช่น สิงคโปร์ ฯลฯ

4) พัฒนาเครือข่ายวิจัยการศึกษาที่ผูกโยงกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เช่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนในประเทศต้นวิจัยการศึกษาที่จำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้าของภูมิภาคนี้ เช่น ร่วมมือวิจัยในประเทศพัฒนาทักษะภาษาแก่ผู้เรียนและแรงงาน เป็นต้น

5) สนับสนุนการให้ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอกและหลังปริญญาเอกด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกด้านศึกษาศาสตร์เพื่อสร้างนักวิจัยที่มีคุณภาพสูง และผลิตผลงานวิจัยในหัวข้อที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ

6) ผลักดันและสนับสนุนให้เกิดหน่วยวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรด้านการศึกษาในระดับมหภาค เน้นการจัดตั้งหน่วยผลิตงานวิจัยในสาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา (Education Economics) ให้เกิดขึ้นในประเทศไทย

7) ส่งเสริมให้มีการแข่งขันประกวดผลงานวิจัยการศึกษอย่างกว้างขวาง ทุกสาขาวิชา ทุกหน่วยผลิตงานวิจัย ทุกพื้นที่ ตั้งแต่ระดับหน่วยผลิตงานวิจัย อำเภอ จังหวัด จนถึงระดับประเทศ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการผลิตงานวิจัยการศึกษาที่มีคุณภาพและมีจำนวนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการดำเนินการในระยะต่อไป

ผลจากการจัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปฏิรูประบบวิจัยการศึกษไทยในทศวรรษหน้า เป็นแนวทางเบื้องต้นในการพัฒนาระบบวิจัยการศึกษาเชิงบูรณาการทั้งระบบที่ครอบคลุมในด้านการกำหนดนโยบายวิจัย การกำหนดโจทย์วิจัย การพัฒนานักวิจัย การบริหารและจัดสรรทุน/ทรัพยากร การประเมินคุณภาพงานวิจัย และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยนำเสนอเป็น 8 ยุทธศาสตร์ตั้งข้างต้นซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สาขาการศึกษา ควรนำผลการศึกษาในเชิงยุทธศาสตร์ทั้ง 8 ประการ ไปดำเนินการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และศึกษาแนวทางดำเนินการในภาคเชิงปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในแต่ละยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะ “ยุทธศาสตร์การจัดตั้งองค์กรวิจัยการศึกษาของประเทศ” และ “ยุทธศาสตร์การใช้งานวิจัยเป็นฐานกำหนดนโยบาย

ติดตาม และประเมินผลนโยบายการศึกษาของ ประเทศ” ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ใหม่ที่เป็นคาน้ำตั้งสำคัญ ในการปฏิรูประบบวิจัยการศึกษาที่จะเป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำโครงการในอนาคต

1. จัดทำโครงการวิจัย “การศึกษาความเป็น ไปได้และแนวทางการจัดตั้งองค์กรวิจัยการศึกษาของ ประเทศ” เพื่อศึกษาผลกระทบ ความคุ้มค่า และ แนวทางการจัดตั้งองค์กรดังกล่าว

2. จัดทำโครงการวิจัย “การพัฒนาระบบวิจัย เพื่อเป็นฐานกำหนดนโยบาย ติดตาม และประเมินผล

นโยบายการศึกษาของประเทศ” เพื่อศึกษาความเป็น ไปได้ และแนวทางในการใช้การวิจัยเพื่อกำหนด ติดตาม และประเมินผลกระทบเชิงนโยบายการศึกษา ของประเทศ

3. จัดทำโครงการวิจัย “การศึกษา เปรียบเทียบการปฏิรูประบบวิจัยการศึกษาของ ประเทศต่างๆ” โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่ ประสบความสำเร็จในการพัฒนาระบบวิจัยการศึกษา ที่สามารถสร้างผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศนั้นๆ ซึ่งเป็น ข้อมูลในการประยุกต์ต่อยอดเพื่อนำมาใช้พัฒนา ระบบวิจัยการศึกษาของประเทศไทยได้

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **การคิดเชิงอนาคต**. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมิเดีย จำกัด.
- คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา. (2555). **หลักสูตรการฝึกอบรม “มนัทัศน์ที่ตลาดเคลื่อน ในการวิจัยการศึกษา” โครงการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมนักวิจัยการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพ ด้านการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไอคอนพริ้นติ้ง.
- คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา. (2554). **แนวทางการวิจัยแห่งชาติ ด้านการศึกษา 2554-2562 สู่อการปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา. (2553). **แผนนำทางวิจัยการศึกษา, 2553-2562**. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไอคอนพริ้นติ้ง.
- จำเนียร จวงตระกูล. (2553). **การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด.
- दनัย เทียนพุดม. (2557). **การแข่งขันในตลาดการศึกษา: ความท้าทายด้านทุนมนุษย์ของมหาวิทยาลัยใหม่** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558. จาก <http://www.slideshare.net/drddan/ss-36294706>.
- ไทยพับลิก้า. (2557). **กล้าพูดความจริง เมื่อกระทรวงศึกษาธิการเปลี่ยนรัฐมนตรีบ่อย 16 ปี 15 คน**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2557. จาก <http://thaipublica.org/2014/01/the-performance-period-of-the-minister-of-education/>.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2546). **ข้อเสนอต่อการปฏิรูประบบการวิจัยในมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โครงการพัฒนาระบบวิจัยของประเทศและทบวงมหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2555). **ระบบการประเมินผลการวิจัยและพัฒนาของประเทศ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ**.

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท). (2557). **โครงการ PISA (Programme for International Student Assessment)** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2557. จาก <http://pisathailand.ipst.ac.th/>
- ส่วนแผนงานและงบประมาณทางการศึกษาท้องถิ่น. (2555). **สถิติ ข้อมูลโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีการศึกษา 2555 สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.** กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). **ภาวะสังคมไทย ไตรมาสหนึ่ง ปี 2557. Social Situation and Outlook** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2557. จาก http://www.nesdb.go.th/temp_social/data/SocialOutlookQ1-2014.pdf.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2556). **ดัชนีการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย พ.ศ. 2556.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2557. จาก <http://www.nrct.go.th/th/e-publish/RandDIndex2013/>.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.(2555). **นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559)** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2555). “บทสัมภาษณ์ ศ.ดร.สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ วช. ซึ่งบววิจัยมหาวิทยาลัยไม่เพิ่มขึ้นแต่ก็ไม่ลดน้อยลง.” **จดหมายข่าว วช.** ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 ประจำเดือน ตุลาคม-พฤศจิกายน 2555.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค). (2557). **ดัชนีชี้วัดความสามารถในการแข่งขัน: ไอเอ็มดี (IMD) ปี 2014.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2557. จาก <http://www.qlf.or.th/Mobile/Details?contentId=869>.
- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2556). **กรอบและทิศทางการวิจัยการศึกษาของประเทศไทย (พ.ศ. 2555-2558) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล.** สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2552). **ยุทธศาสตร์เชิงรุกในการพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประเทศไทย.** *ลักษณะวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 51.
- ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย กระทรวงการคลัง. (2557). **รายชื่อที่ปรึกษา.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2557. จาก <http://www.thaiconsult.pdmo.go.th/ThaiConsult/mainframe/search>.
- ASTV ผู้จัดการออนไลน์. (2557). **แห่เลือกเรียนครุศาสตร์ มรภ. เลย์อันดับ 1 หวังรับราชการครูงานมั่นคง-สวัสดิการเพียบจูงใจ.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2557. จาก <http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=9570000048945>.
- The Research Council of Norway. (2007). **The Norwegian research system.** Retrieved May 5, 2014, from http://www.forskningradet.no/en/The_Norwegian_research_system/1138882276131.